

۱۶۴۸ پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ

سرشناسه: عنوان و نام پدیدآور:	رضایی، حسن، ۱۳۴۶ - درست‌نامه نامه‌ها: (تحلیل نامه‌های مقام معظم رهبری مدظله‌العالی به جوانان اروپا و آمریکا) / مؤلفان حسن رضایی، حسین حیدری مهذب.
مشخصات نشر: مرجع تولید: مشخصات ظاهری:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۹. پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ ص. ۲۰۴
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹۷۱۰-۳
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
عنوان دیگر:	تحلیل نامه‌های مقام معظم رهبری مدظله‌العالی به جوانان اروپا و آمریکا.
موضوع:	خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نامه‌ها
موضوع:	Khamene'i, Sayyed Ali, Leader of IRI -- Correspondence
موضوع:	خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها -- نقد و تفسیر
موضوع:	Khamene'i, Sayyed Ali, Leader of IRI, 1939 --- Messages & speech --- Criticism & interpretation
موضوع:	جوانان -- راهنمای مهارت‌های زندگی
موضوع:	Young adults -- Life skills guides
شناسه افزوده:	حیدری مهذب، حسین، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره:	DSR ۱۶۹۰
رده بندی دیویی:	۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی:	۶۰۴۸۰۶۳
	BA.۴۷۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

درست‌نامه نامه‌ها (تحلیل نامه‌های مقام معظم رهبری مدظله‌العالی به جوانان اروپا و آمریکا)

مؤلفان: حسن رضایی و حسین حیدری مهذب

چاپ اول: ۱۳۹۹ ش / ۱۴۴۱ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ ● قیمت: ۲۷۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نیش کوچه ۱۸؛

تلفن: ۳۷۸۳۶۱۳۴ / ۹۸۲۵ + تلفکس: (داخلی ۱۰۵) / ۳۷۸۳۹۳۰۵ - ۲۵

◀ ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: ۳۲۱۳۳۱۰۶ - ۲۵

✉ miup@pub.miu.ac.ir <http://buy-pub.miu.ac.ir> [@pub_almustafa](https://pub_almustafa)

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثریاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: علی عبادی فرد
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی
- صفحه‌آرا: علی عبادی فرد

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

هرگونه نسخه برداری اعم از کپی برداری و بازنویسی و انتشار، اسکن، ذخیره کامپیوتری، ترجمه به زبان‌های دیگر و ساخت فایل صوتی کتاب، بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع، شرعاً حرام و از طریق مراجع قانونی، قابل پیگیری است.

درسنامه نامه‌ها

(تحلیل نامه‌های مقام معظم رهبری علیه السلام)
به جوانان اروپا و آمریکا)

حسن رضایی
حسین حیدری مهذب

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی‌شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد. «جامعة المصطفیٰ علیه السلام العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمّدی علیه السلام «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ علیه السلام» را تأسیس کرده است. در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس‌گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ علیه السلام

فهرست

پیشگفتار	۱۱
مقدمه	۱۵
مروری بر زندگینامه رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران	۱۵
برخی از آثار معظم له	۱۶
۱. تألیفات	۱۶
۲. ترجمه‌ها	۱۶
چرایی خطاب به جوانان	۱۹
۱. ضرورت شناخت بی‌واسطه اسلام	۲۵
ضرورت شناخت اسلام از طریق منابع اصیل	۲۵
منابع اصیل شناخت اسلام	۲۷
۲. تروریسم و برخورد دوگانه غرب با آن	۳۱
مفهوم تروریسم و عناصر آن	۳۱
تروریسم، درد مشترک اما متفاوت	۳۳
برخورد دوگانه غرب با پدیده تروریسم	۳۴
انگیزه‌های غرب در برخورد دوگانه با تروریسم	۳۶
۳. نقش استعمار در ایجاد گروه‌های تروریستی	۳۹
مفهوم استعمار	۳۹
انواع استعمار	۴۰
شیوه‌های استعمار	۴۰

۱. شیوه سنتی	۴۰
۲. شیوه نو	۴۲
۳. شیوه فرانو	۴۲
نقش استعمار در ایجاد گروه‌های تروریستی	۴۳
اعتراف مقامات دولت آمریکا به تأسیس گروه‌های تروریستی	۴۴
۴. نقش متحدان منطقه‌ای غرب در ایجاد گروه‌های تروریستی	۴۷
مهم‌ترین متحدان منطقه‌ای غرب	۴۷
۱. حمایت‌های عربستان در ایجاد و رشد داعش	۴۸
الف) حمایت مالی	۴۹
ب) حمایت تسلیحاتی و اطلاعاتی	۴۹
ج) حمایت فکری و اعتقادی	۵۰
۲. حمایت امارات از داعش	۵۲
۵. تروریسم دولتی رژیم اسرائیل	۵۷
رژیم اسرائیل بدترین نوع تروریسم	۵۷
اسرائیل و سیاست ترور	۵۸
اقدامات تروریستی رژیم غاصب اسرائیل	۶۰
پشتیبانی غرب از تروریسم دولتی رژیم اسرائیل	۶۲
مبانی و علل پشتیبانی غرب از تروریسم رژیم اسرائیل	۶۲
۱. مبانی دینی	۶۲
۲. مبانی سیاسی	۶۴
عدم سرزنش اقدامات تروریستی رژیم اسرائیل	۶۶
۶. وحشت افکنی تروریسم و سکوت جهانی	۶۹
نمونه‌هایی از وحشت افکنی و خشونت‌های تروریست‌ها	۶۹
۱. جنایت گروه تروریستی «نورالدین الزنکی»	۷۰
۲. نمونه دوم، خشونت علیه روستای «تقسیس» در استان حماة سوریه	۷۰
۳. نمونه دیگر، جنایت داعش علیه دروزی‌ها	۷۱
۴. مواردی دیگر از جنایت تروریست‌ها در بیان رهبر معظم انقلاب	۷۱

حمایت یا سکوت جهانی در قبال وحشت افکنی های تروپیست ها	۷۲
تروپیسم و کرامت انسانی از نگاه اسلام	۷۳
۷. اخلاقی ترین و انسانی ترین مکتب	۷۹
اسلام، اخلاقی ترین مکتب دینی جهان	۷۹
اسلام، انسانی ترین مکتب دینی جهان	۸۱
بستر تاریخی ظهور داعش	۸۳
۸. ظرفیت جهان اسلام در مواجهه با تروپیسم	۸۷
جهان اسلام قطب مهم و بزرگ تمدنی - فرهنگی	۸۷
انزجار جهان اسلام از فجایع تروپیستی	۸۸
حرمت ترور و خون ریزی از منظر اسلام	۹۲
۹. شناخت باختر از مسلمانان	۹۷
غرب و دین داری	۹۸
تأثیر اسلام بر غرب	۹۸
شناختی متفاوت با تبلیغ	۱۰۱
قضاوت ناعادلانه درباره اسلام	۱۰۵
ضرورت تغییر در نگرش به اسلام	۱۰۶
۱۰. برخورد دوگانه غرب با جنبش های بیداری اسلامی	۱۰۹
اهداف برخورد های دوگانه	۱۱۰
۱. اهداف اعتقادی - فرهنگی	۱۱۰
۲. اهداف سیاسی - امنیتی	۱۱۴
۳. اهداف اقتصادی - مالی	۱۱۶
۱۱. ترویج اسلام هراسی از سوی غرب	۱۲۱
پیشینه اسلام هراسی	۱۲۱
عوامل اسلام هراسی	۱۲۲
ارائه چهره وحشت از اسلام	۱۲۵
اسلام هراسی، واکنشی در مقابله با گسترش پیام انقلاب اسلامی	۱۲۷

فرانسه به عنوان خط مقدم اسلام‌هراسی در اروپا	۱۲۹
مقابله با تبلیغات اسلام‌هراسی	۱۳۰
۱۲. چرایی جذب شدن جوانان اروپا به گروه‌های تروریستی	۱۳۵
علل جذب شدن جوانان اروپا به گروه‌های تروریستی	۱۳۵
سیاست‌های تبعیض‌آمیز علیه مسلمانان در کشورهای غربی	۱۳۷
اسلام‌ستیزی در سیاست خارجی کشورهای غربی	۱۴۱
بحران هویت و نژادپرستی جدید	۱۴۲
۱۳. شبیه‌سازی و همانندسازی فرهنگی	۱۴۹
تلاش غرب برای شبیه‌سازی و همانندسازی فرهنگی	۱۵۰
تغییر نظام معنایی در جوامع غیرغربی	۱۵۲
غیریت‌سازی	۱۵۳
تخریب هویتی از طریق بسط ارزش‌های فرهنگ غربی	۱۵۳
ترویج سبک زندگی مادی گرایانه غربی	۱۵۵
مواجهه با همسان‌سازی فرهنگی	۱۵۶
۱۴. پیوندهای فرهنگی همگون و ناهمگون	۱۶۱
ضرورت پیوند فرهنگی	۱۶۱
پیوندهای ناهمگون و فرایندهای جهانی	۱۶۳
پیوندهای ناهمگون فرهنگی و نتایج آن	۱۶۵
۱۵. سیره عملی آیت‌الله خامنه‌ای در عرصه تعامل با دیگران	۱۶۹
تلاش مستمر برای انسجام جهان اسلام	۱۶۹
تعامل در قلمرو اسلامی	۱۷۱
۱. ارائه طرح هفته وحدت قبل از پیروزی انقلاب	۱۷۱
۲. تأسیس مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی	۱۷۱
۳. فتوای وحدت آفرین	۱۷۲
تعامل با غیرمسلمانان	۱۷۳
۱. تعامل با اهل کتاب	۱۷۳

۲. نامه نگاری به جوانان غربی	۱۷۴
پیوست‌ها	۱۷۹
متن نامه‌ی اول رهبر معظم انقلاب اسلامی به جوانان در کشورهای غربی (بهمن ۱۳۹۳)	۱۸۱
متن نامه دوم رهبر معظم انقلاب اسلامی به جوانان در کشورهای غربی (آذر ۱۳۹۴)	۱۸۵
کتابنامه	۱۹۱

پیشگفتار

در آغازین سال‌های نیمه اول قرن پانزدهم ه.ق (قرن ۲۱ م) که تخاصم و درگیری‌ها بین ادیان و مذاهب، غبار فتنه‌ها را بر جوامع بشری پراکنده است و هدفی جز سیاه‌نمایی چهره نورانی ادیان آسمانی ندارد، رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران، حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای علیه السلام راهبرد برآمده از آموزه‌های دین مبین اسلام، قلب‌های آماده جوانان را در جهان به ویژه جهان غرب مورد خطاب قرار داد، تا حقایقی را به آنان گوشزد کند. این ابتکار عمل نشان از درک صحیح از ویژگی‌های جوانان داشته و حکایت از برخورداری از مهارت کافی برای ارتباط با آن‌ها و شناخت و دریافت درست از موقعیت ایشان دارد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در نامه‌های خویش جوانان اروپا و آمریکا را به عنوان مخاطبان خاص مطرح می‌کنند تا از طریق مخاطب قرار دادن جوانان، راه را برای فهم بهتر و شفاف‌تر از اسلام هموار کنند و آنان - که آینده اروپا و آمریکا را به دست خواهند گرفت و هندسه قدرت را در این کشورها ترسیم خواهند کرد - را دعوت می‌کنند که خود مستقیم به شناخت اسلام اصیل روی آورند. این انتخاب دقیق و ظریف نشان دهنده این است که جوانان و ملت‌ها می‌توانند بدون آلوده شدن به قدرت، سهم مناسبی را در تغییر معادلات جهانی داشته باشند.^۱

«غرب» به یک سرزمین خلاصه نمی‌شود و فقط یک مجموعه دینی، اخلاقی، نژادی یا حتی اقتصادی نیست؛ غرب به مثابه یک واحد مرکبی است که جلوه‌های گوناگونی دارد و

۱. ر.ک: سخاوتی، نصرالله، مجموعه مقالاتی در نقد فرهنگ غرب، ص ۱۶۲ و ۱۶۳.

یک مجموعه فرهنگی و پدیده تمدنی را شکل داده است. بنابراین، غرب از بُعد تاریخی و از دیدگاه صاحب نظران غربی و شرقی، به مجموعه‌ای از کشورهای اروپا و آمریکای شمالی اطلاق می‌شود که دارای مؤلفه‌های مشخص فرهنگی، اقتصادی و سیاسی می‌باشند.^۱

اگر جوانان غرب به تاریخ و گذشته خود برگردند، می‌بینند که جامعه غربی روز به روز از ارزش‌های اصیل خود فاصله می‌گیرد؛ انقلاب فرانسه که تاریخ غرب، خود را مدیون آن می‌داند، سه شعار کلیدی داشت: «مساوات» (égalité)؛ «آزادی» (liberté) و «برادری» (fraternité)؛ این در حالی است که امروز در جامعه غربی هیچ سخنی از مساوات وجود ندارد. آزادی هم به مسائل پیش‌پا افتاده تنزل یافته و برادری نیز بسیار کمیاب شده است.^۲

از سوی دیگر مهندسی کلان جامعه غربی در حوزه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی بنابر اصول و الگوهای برخاسته از انسان‌محوری (اومانیزم)، فردگرایی، سکولاریسم، لیبرالیسم و سرمایه‌داری که آموزه‌های الهی را به کناری نهاده، بحران‌های عدیده‌ای در جوامع غربی به وجود آورده است. از این رو جوامع غربی به دلیل دوری از مذهب و معنویت دچار آسیب‌های جدی شده است؛ زیرا هرگاه جامعه‌ای از لحاظ فکری معنویت‌زدایی شود و معنویت، جایگاه خود را از دست بدهد و از همه چیز تفسیر سکولاریستی ارائه شود و جنبه‌های انسانی و معنوی انسان به فراموشی سپرده شود، بدون تردید موجب ناهنجاری‌های اجتماعی در سطوح مختلف جامعه خواهد گردید. براین اساس، توجه به راهکارهای زیر برای رهایی غرب از بحران فرهنگی یک امر ضروری است:

۱. اصلاح ذهنیت تاریخی پیرامون مسائل دینی و عدم اکتفا به لایه‌های ظاهری جامعه

خود و تحقیق در زمینه آن؛

۲. نگاه آسیب‌شناسانه به سیاست‌های فرهنگی غرب و پنهان‌کاری‌های صورت گرفته در آن؛

۳. اصلاح نوع نگرش به سایر فرهنگ‌ها و احترام به آن‌ها؛

۱. همان، ص ۷۴.

۲. همان، ص ۱۶۶ و ۱۶۷.

۴. تعامل صحیح و شرافت‌مندانه با سایر ادیان از جمله اسلام.^۱

از این رو، از فرهیختگان فکری و نخبگان فرهنگی غرب انتظار می‌رود که به هندسه نظم بین‌الملل و ساختار نظام جهانی با تدبیر و تعمق بیشتری بنگرند و در شناخت این ساختار به هویت تاریخی توجه ویژه‌ای مبذول دارند؛ زیرا تا زمانی که جهان غرب، در این وضعیت به سر می‌برد، نباید انتظار بهبود فضای موجود را داشت. برای برون رفت از این وضعیت، غرب باید در سیاست خود و نگاه به اسلام تجدید نظر کند.^۲

از همین روست که حضرت آیت‌الله امام خامنه‌ای علیه السلام ضروری دانستند باب گفت‌وگوی مستقیم با جوانان غرب را بگشایند و نامه‌هایی را خطاب به آنان تحریر نمایند؛ این نامه‌ها حاوی پیام‌های ژرف و مطالبی عمیق و روشنگر برای آنان بود. در این درسنامه نامه‌های معظم له به جوانان غرب، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته و تلاش شده است تا زوایای مختلف آن تبیین گردد. این کتاب به میزان دو واحد درسی برای مقطع کارشناسی ارشد و دوره‌های ویژه سامان‌دهی گردیده است. در اینجا لازم می‌دانیم از اداره کل تدوین متون پژوهشگاه که در تدوین این اثر تلاش کرده است، تقدیر و تشکر نماییم.

پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

۱. همان، ص ۱۳۸ و ۱۳۹.

۲. همان، ص ۸۹.

مقدمه

مروری بر زندگینامه رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران

حضرت آیت الله العظمی حاج سید علی حسینی خامنه‌ای رحمته الله علیه، فرزند مرحوم حجت الاسلام والمسلمین حاج سید جواد حسینی خامنه‌ای، در سال ۱۳۱۸ شمسی برابر با ۱۳۵۸ قمری و ۱۹۳۹ میلادی، در شهر مقدس مشهد چشم به جهان گشود.

وی تحصیلات مقدماتی حوزوی را هم‌زمان با تحصیل در کلاس پنجم دبستان، آغاز کرد و طی چند سال دروس سطح را به اتمام رسانده و در دروس اساتید بنام حوزه علمیه مشهد از جمله آیت الله میلانی رحمته الله علیه شرکت نمود. در سال ۱۳۳۶ ش، همراه خانواده به نجف اشرف مشرف شد و از درس اساتید برجسته حوزه علمیه نجف، از جمله آیات عظام: سید محسن حکیم، سید ابوالقاسم خویی، سید محمود شاهرودی، میرزا باقرزنجانی، میرزا حسن بجنوردی رحمته الله علیه و... بهره جست؛ ولی به دلیل ضرورت همراهی با پدر، به مشهد مقدس بازگشت و مجدداً در درس آیت الله میلانی حضور یافت و از وی اجازه روایت گرفت.

ایشان در سال ۱۳۳۷ ش، عازم حوزه علمیه قم شد و نزد بزرگانی چون آیات عظام: حاج آقا حسین بروجردی، امام خمینی، حاج شیخ مرتضی حائری یزدی، سید محمد محقق داماد، علامه طباطبائی رحمته الله علیه و... تلمذ نمود. وی در مدت اقامت در قم، اکثر وقت خود را به تحقیق، مطالعه و تدریس می‌گذراند.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه در سال ۱۳۴۳ ش، بار دیگر حسب ضرورت و به دلیل عارضه بینایی که برای پدر بزرگوارش پیش آمد، از قم به مشهد بازگشت و در جلسات درس آیت الله میلانی حضور یافت که تا سال ۱۳۴۹ ش ادامه داشت.

وی از ابتدای بازگشت به مشهد، به تدریس سطوح عالی فقه و اصول (رسائل، مکاسب و کفایه) و برگزاری جلسات تفسیر برای عموم مردم همت گماشت. در این جلسات، جمعیت زیادی از قشر جوان به ویژه دانشجویان حضور پیدا می‌کردند. ایشان، درس تخصصی تفسیر را نیز از سال ۱۳۴۷ش برای طلاب علوم دینی شروع کرد که این درس‌ها تا سال ۱۳۵۶ش و قبل از دستگیری و تبعید به ایرانشهر ادامه داشت. جلسات تفسیر آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در دوره ریاست جمهوری (۱۳۶۰-۱۳۶۸ش) و پس از آن نیز برگزار می‌شد. همچنین از سال ۱۳۶۹ش تدریس خارج فقه را آغاز کرد که با استقبال فضلاء حوزوی مواجه شد. در طول سه دهه گذشته، مباحث جهاد، قصاص، مکاسب محرمه و صلاة مسافرا تدریس کرده است. آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام، از دوران طلبگی به تحقیق و تألیف اهتمام داشت و تقریرات دروس اساتید خود را می‌نگاشت. وی قبل از پیروزی انقلاب به ترجمه و تألیف چند اثر نیز اقدام نمود.

برخی از آثار معظم له

۱. تألیفات

۱. چهار کتاب اصلی علم رجال؛ ۲. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن؛ ۳. پیشوای صادق؛ ۴. اثر فرمای نماز؛ ۵. صبر؛ ۶. روح توحید؛ نفی عبودیت غیر خدا؛ ۷. گزارشی از سابقه تاریخی و اوضاع کنونی حوزه علمیه قم و... .

۲. ترجمه‌ها

۱. آینده در قلمرو اسلام (سید قطب)؛ ۲. صلح امام حسن علیه السلام، پیشکوه‌ترین نرمش قهرمانانه تاریخ (شیخ راضی آل یاسین)؛ ۳. تفسیر فی ظلال القرآن (سید قطب)؛ ۴. مسلمانان در نهضت آزادی هندوستان (عبد المنعم النمر)؛ ۵. ادعای نامه علیه تمدن غرب.

آیت‌الله خامنه‌ای با آغاز نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی در سال ۱۳۴۱ش وارد عرصه‌های گوناگون مبارزه با طاغوت شد. در سال ۱۳۴۲ش و در آستانه ماه محرم، امام خمینی علیه السلام وی را مأمور ساخت تا در جهت تداوم نهضت اسلامی و آگاه‌سازی مردم در قبال

تبلیغات رژیم پهلوی، پیام‌هایی را به آیت‌الله میلانی، علماء، روحانیون و هیئت‌های مذهبی خراسان انتقال دهد. امام خمینی در این پیام‌ها خط‌مشی مبارزه را ترسیم کرده بود.

آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در بهمن ۱۳۴۲ ش، مقارن با ماه مبارک رمضان ۱۳۸۳ ق برای تبلیغ و تبیین مسائل نهضت اسلامی راهی زاهدان شد. سخنرانی‌های او در مساجد زاهدان و استقبال مردمی از آن، رژیم را بر آن داشت که ایشان را دستگیر و به زندان قزل قلعه - که در آن زمان محل بازداشت زندانیان سیاسی و امنیتی بود - منتقل کند. در روز ۱۴ اسفند ۱۳۴۲ ش، قرار بازداشت وی به قرار التزام به عدم خروج از حوزه قضایی تهران تبدیل و از زندان آزاد شد. از آن پس تا پیروزی انقلاب اسلامی ضمن دست‌گیری، زندان، تبعید و بازداشت‌های مکرر، فعالیت‌های وی همواره تحت کنترل مأموران امنیتی قرار داشت.

با نگاه عقیدتی به نهضت اسلامی و پرورش فکری مردم بر آن مبنای مبارزات خود را ادامه داد و با برگزاری جلسات تفسیر برای طلاب علوم دینی و دانشجویان و ایراد سخنرانی برای اقشار مختلف مردم، می‌کوشید مبانی دینی و اعتقادی آنان را تقویت کند. معتقد بود تحقق آرمان‌های اسلامی در بستری از کوشش‌های فرهنگی ممکن است و خیزش‌های مردمی جز با گسترش آگاهی و دانایی محقق نخواهد شد.

یکی از نخستین عرصه‌های نقش‌آفرینی آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در روند تکوین نظام جمهوری اسلامی، عضویت و فعالیت در شورای انقلاب بود. این شورا پس از مهاجرت امام خمینی علیه السلام به فرانسه در مهر ۱۳۵۷ ش و ظهور نشانه‌های پیروزی انقلاب اسلامی و ورود نهضت اسلامی به مرحله انقلاب با نظر امام خمینی از اوایل آبان ماه همان سال، شکل گرفت و اعضای آن توسط امام خمینی علیه السلام به تدریج انتخاب شدند، اما به لحاظ رعایت ملاحظات مختلف به صورت رسمی در آستانه پیروزی انقلاب و در روز ۲۲ دی ماه ۱۳۵۷ ش، اعلام گردید. با ادغام دولت موقت و شورای انقلاب در اواخر تیرماه ۱۳۵۸ ش عده‌ای از اعضای شورای انقلاب به نمایندگی از آن شورا به برخی از وزارتخانه‌های حساس راه یافتند که آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام برای معاونت امور انقلاب وزارت دفاع انتخاب گردید. سپس ایشان به عضویت کمیسیون وزرای امنیتی درآمده این کمیسیون سرپرستی و مسئولیت کلیه امور

انتظامی، نظامی و امنیتی، از جمله بحران‌های گنبد، کردستان، خوزستان و مقابله با اقدامات احزاب و گروه‌های ضدانقلاب را بر عهده داشت.

آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در ایام منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن، هم‌زمان با حضور مؤثر در شورای انقلاب و تمشیت امور انقلاب در دوره گذار، به همراه حضرات آیات: سید محمد حسینی بهشتی، اکبر هاشمی رفسنجانی، سید عبدالکریم موسوی اردبیلی و محمدجواد باهنر برای ایجاد یک تشکل انقلابی فعالیت می‌کرد. این تشکل با نام حزب «جمهوری اسلامی» در ۲۹ بهمن ۱۳۵۷ ش، رسماً اعلام موجودیت کرد. البته پایه‌های تأسیس آن به تابستان ۱۳۵۶ ش برمی‌گشت که طی جلساتی در مشهد مقدس، برخی از مبارزان از جمله مؤسسين بعدی حزب جمهوری اسلامی در صدد تشکیل مجمع و سازمان متشکلی برای فعالیت بر ضد حکومت پهلوی و توسعه اندیشه اسلامی بودند. بر این مبنا، حزب جمهوری اسلامی، در دوره فعالیت غیررسمی خود در ماه‌های منتهی به پیروزی انقلاب، نقش مؤثری در برگزاری اجتماعات و سخنرانی‌ها بر عهده داشت که فعالیت آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در این زمینه قابل ملاحظه بود. از دیگر مأموریت‌های وی از طرف شورای انقلاب، مسئولیت مرکز اسناد و نیز سرپرستی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سوم آذرماه ۱۳۵۸ ش بود.

آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در شهریور ۱۳۶۰ ش، از سوی شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی به عنوان سومین دبیرکل حزب - پس از آیت‌الله بهشتی علیه السلام و دکتر باهنر علیه السلام - انتخاب شد که در دوره ریاست جمهوری نیز این مسئولیت ادامه داشت.

امام خمینی علیه السلام در ۲۴ دی ۱۳۵۸ ش، آیت‌الله خامنه‌ای را با اشاره به حسن سابقه و شایستگی در علم و عمل به امامت جمعه تهران منصوب کردند.

آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام در نخستین دوره مجلس شورای اسلامی در اسفند ۱۳۵۸ ش، وارد مجلس شد و در کمیسیون امور دفاعی عضو رئیس بود.

ایشان بر اساس حکم امام در ۲۰ اردیبهشت ۱۳۵۹ نماینده معظم له در شورای عالی دفاع و نیز سخنگوی آن بود و در ۲۰ مهر ۱۳۵۹ ش، عهده‌دار کلیه امور جنگ شد.

توصیه امام خمینی علیه السلام به دانشجویان برای رجوع به آیت الله خامنه‌ای
 امام خمینی علیه السلام در ۲۳ خرداد ۱۳۵۸ طی سخنانی در جمع دانشجویان، آیت الله
 خامنه‌ای علیه السلام را مرجع رسیدگی به مسائل فکری و عقیدتی دانشجویان و مقابله با تبلیغات
 احزاب و گروه‌های مخالف نظام جمهوری اسلامی، به‌ویژه مارکسیست‌ها در محیط
 دانشگاهی تعیین کرد.

پس از شهادت محمدعلی رجایی - دومین رئیس جمهور اسلامی ایران - شورای مرکزی
 حزب جمهوری اسلامی و نیز جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به اتفاق آرا و علیرغم مخالفت
 آیت الله خامنه‌ای علیه السلام، وی را به عنوان نامزد ریاست جمهوری انتخاب کردند و امام خمینی علیه السلام
 نیز با نامزدی ایشان موافقت کردند.

در پی اختلافات مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در تصویب لوایح مختلف،
 امام خمینی علیه السلام در پاسخ به نامه سران کشور (از جمله آیت الله خامنه‌ای)، در ۱۷ بهمن
 ۱۳۶۶ ش با تشکیل مجمع تشخیص مصلحت موافقت کردند. براین اساس، آیت الله
 خامنه‌ای علیه السلام اولین رئیس آن مجمع قرار گرفتند. ایشان این سمت را تا پایان دوره ریاست
 جمهوری عهده‌دار بودند.

در ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ ش، آیت الله خامنه‌ای علیه السلام، از سوی مجلس خبرگان رهبری به عنوان
 جانشین امام خمینی علیه السلام برای رهبری نظام جمهوری اسلامی انتخاب گردید. رهبر جمهوری
 اسلامی ایران، در حال حاضر یکی از مراجع عظام تقلید به شمار می‌رود و تعداد بسیاری در
 جهان اسلام در احکام و فروع پیرو او هستند.

چرایی خطاب به جوانان

درک موقعیت جوانان و همراه کردن آن‌ها در راستای اهداف الهی و انسانی می‌تواند کمک
 شایانی در حل بحران‌های اجتماعی به بشریت کند. امروزه پژوهشگران روان‌شناسی و نیز
 جامعه‌شناسان، دوران جوانی را با توجه به عدم تعلقات دنیایی و مصلحت‌های اجتماعی،
 فرصتی برای کسب ارزش‌های انسانی می‌دانند؛ زیرا با توجه به ویژگی‌های این دوران
 زمینه‌های تربیت نفس، آزاداندیشی و حق‌جویی فراهم می‌شود.

این موضوع به صورت پررنگ در آموزه‌های ادیان به ویژه دین مبین اسلام به روشنی مشاهده می‌شود؛ پیامبر عشق و مهربانی محمد مصطفی صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «اوصیکم بالشباب خیراً، فَإِنَّهُمْ أَرْقُ أَفْنِدَةً؛ إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَحَالَفَنِ الشُّبَّانُ وَخَالَفَنِ الشُّيُوخَ» به شما درباره جوانان، به نیکی سفارش می‌کنم؛ چرا که آنان نازک دل‌ترند؛ خداوند مرا امیددهنده و بیم‌دهنده مبعوث کرد، جوانان با من هم پیمان شدند و سالخورده‌گان به مخالفت با من برخاستند.^۱

در این روایت، رسول خدا صلی الله علیه و آله فلسفه مخالفت کهن‌سالان با خود را، قساوت قلوب ایشان معرفی کرده که در گذر ایام بر ایشان حاصل گردیده است. این، در حالی است که جوانان به دلیل عدم دلبستگی به دنیا، هنوز به قساوت قلب گرفتار نشده‌اند. آن حضرت صلی الله علیه و آله در ادامه روایت با استناد به آیه شریفه ﴿فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ﴾^۲ دوره طولانی بر آن‌ها گذشت و دل‌هایشان زنگار قساوت گرفت، کلام خویش را به پایان می‌برند.^۳

بر این اساس، رهبر معظم انقلاب علیه السلام می‌فرمایند: «من ایمان دارم که تنها شما جوان‌هایید که با درس گرفتن از ناملازمات امروز، قادر خواهید بود راه‌هایی نو برای ساخت آینده بیابید و سدّ بیراهه‌هایی شوید که غرب را به نقطه کنونی رسانده است».^۴ از همین رهگذر رهبر معظم انقلاب اسلامی، دل‌های آماده این قشر از جامعه غربی را مورد خطاب قرار داده و می‌فرماید: «من شما جوانان را مخاطب خود قرار می‌دهم؛ نه به این علت که پدران و مادران شما را ندیده‌ام، بلکه به این سبب که آینده ملت و سرزمینتان را در دستانتان شما می‌بینم و نیز حسن حقیقت‌جویی را در قلب‌های شما زنده‌تر و هوشیارتر می‌یابم».^۵

۱. مجلسی، بحارالانوار، ج ۱، ص ۳، دارالتراث العربی.

۲. حدید، آیه ۱۶.

۳. رک: سخاوتی، نصرالله، مجموعه مقالات، ص ۷۵.

۴. خامنه‌ای، سیدعلی، نامه به عموم جوانان در کشورهای غربی، ۱۳۹۴/۹/۸.

۵. خامنه‌ای، سیدعلی، نامه به عموم جوانان در اروپا و آمریکای شمالی، ۱۳۹۳/۱۱/۱.

همچنین می‌فرمایند: «در این نوشته به سیاستمداران و دولتمردان شما خطاب نمی‌کنم، چون معتقدم که آنان آگاهانه راه سیاست را از مسیر صداقت و درستی جدا کرده‌اند»^۱.
معظم له به خوبی تأکید دارد که جوانی دوره‌ای شکوه‌مند، پراوج و بی‌بازگشت و تکرارناپذیر است، دوران تربیت‌پذیری و فرصتی است که در آن باور و اخلاق، ریشه‌دار شده و فضایل و ملکات انسانی تثبیت می‌گردد. جوانی، دوران بلندپروازی‌ها، امید و آرزوهای دور و دراز، با اندیشه‌های آزادی‌خواهی و همت‌های بلند و به‌گزینی در سطحی وسیع و جهانی است. جوان حق‌پذیر است، اما در تشخیص حق، خطا هم می‌کند.

«آدام‌گری» تحلیل‌گر آمریکایی درباره‌ی نامه دوم رهبر معظم انقلاب اسلامی خطاب به جوانان غربی می‌گوید: مردی مانند آیت‌الله خامنه‌ای با خرد معنوی که تحولات سیاسی جهان را درک می‌کند، به روشنی می‌داند که جوانان جوامع مختلف، رهبران آینده‌ی نهادهای سیاسی و مذهبی خواهند بود. طبیعی است که آیت‌الله خامنه‌ای به همین دلایل، خواسته است با جوانان اروپایی ارتباط برقرار کند.

خداوند متعال جوانان را به خاطر جوانی دوست داشته و عزیز می‌دارد و به همین جهت است که تمام بهشتیان جوان خواهند بود. اصحاب کهف با این‌که بزرگسال بودند، اما قرآن آنان را با وصف جوان معرفی کرده و درباره‌ی آنان می‌فرماید: ﴿تَحْنُ نَفْصُ عَلَیْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْنَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَرِذْنَاهُمْ هُدًی﴾^۲ ما داستان آنان را به حق برای تو بازگو می‌کنیم، آن‌ها جوانانی بودند که به پروردگارشان ایمان آوردند و ما بر هدایتشان افزودیم.

منجی بشریت؛ امام زمان عجل‌الله‌فرجه نیز در چهره یک جوان ظاهر می‌گردد و یارانش همه جوان هستند؛ امیرالمؤمنین امام علی رضی‌الله‌تعالی‌عنه می‌فرماید: «أَصْحَابُ الْمَهْدِيِّ شَبَابٌ لَا كُهُولَ فِيهِمْ...»^۳؛ یاران مهدی عجل‌الله‌فرجه جوان‌اند و کهن سالان در میان آنان نیست....

۱. همان.

۲. کهف، آیه ۱۳.

۳. طوسی، محمدبن‌الحسن، الغیبه، ص ۴۷۶.

رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُبَاهِي بِالشَّابِّ العَابِدِ المِتْلَانِكَةَ، يَقُولُ: أَنْظِرُوا إِلَى عَبْدِي! تَرَكَ شَهْوَتَهُ مِنْ أَجَلِي»^۱. خداوند متعال، به وجود جوان عبادت پیشه بر فرشتگان مباحثات کرده و می‌فرماید: بنگرید این بنده مرا! به خاطر من از شهوت خویش دست کشیده است.

جوانان زودتر به حقایق دل می‌بندند و در عمل نیز بی‌باک و جسورند و اگر چیزی را حق ببینند، بر آن پافشاری می‌کنند. داستان جوانی حضرت اسماعیل علیه السلام را که حاضر شد در راه حق، حتی جان خود را فدا کند، یادآور می‌شود و می‌فرماید: «فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيُ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ»^۲؛ هنگامی که [حضرت ابراهیم] با او [اسماعیل] به مقام سعی رسید، گفت: پسر من! من در خواب دیدم که تو را ذبح می‌کنم، نظر تو چیست؟ [اسماعیل] گفت: هر چه دستور داری اجرا کن؛ به خواست خدا، مرا از صابران خواهی یافت.

از آیات یاد شده برمی‌آید که یک جوان مؤمن و شایسته در مقابل حقایق، سر تعظیم و تسلیم فرود می‌آورد. او می‌خواهد عدالت و قسط در جامعه باشد، آزادی و استقلال باشد، پاکی و عفت باشد، حق در جامعه متجلی شود. او این خواسته‌ها را نه تنها در جامعه و مملکت خود بلکه در سطحی وسیع دنبال می‌کند و حاضر است برای به دست آوردن و رسیدن به آن از سرو جان مایه‌گذارد. روح بلند او در شرایطی است که به تعالی بیشتر گرایش دارد تا به پستی‌ها و ذلت‌ها؛ مگر آن‌که شرایط و روند جامعه دگرگون باشد.

جوانان فطرتی پاک دارند و پاکی‌ها را می‌پذیرند و به آن جامه عمل می‌پوشانند. جان و قلب جوان، زلال و صاف است و پذیرای هر بذری است که در آن کاشته شود. امام علی علیه السلام در وصیت خود به فرزندش امام حسن مجتبی علیه السلام می‌فرماید: «إِنَّمَا قَلْبُ الْحَدِيثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ فَبَادَرَتْكَ بِالْأَدَبِ قَبْلَ أَنْ يَقْسُو قَلْبُكَ وَيَسْتَعْلَ

۱. پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحة، ص ۳۰۳.

۲. نمل، آیه ۲۸.

لُبُّكَ^۱ دل جوان، مانند زمین کشت ناشده است؛ آنچه در آن افکنده شود می‌پذیرد؛ از این رو، پیش از آن که دلت سخت گردد و خردت سرگرم شود، به تربیت تو همت گماشتم.

امام صادق علیه السلام پیشوای ششم شیعیان که شاگردان زیادی در حوزه معارف اسلامی تربیت کرده است، به یکی از شاگردان خود که برای آموزش معارف اسلامی به بصره رفته بود و هنگام بازگشت به مدینه، از بی‌میلی مردم در اهتمام به فراگیری معارف نزد ایشان شکوه کرد؛ فرمودند: این طبیعی است؛ زیرا بسیاری از مردم گرفتار دنیا هستند. شما باید به جوانان پردازید که هنوز گرفتار دنیا نشده‌اند. و ادامه دادند: «عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ أَسْرَعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ^۲» بر شما باد پرداختن به جوانان، زیرا آنان در کارهای نیک و پذیرش خوبی‌ها، نسبت به دیگران بیشتر شتاب می‌کنند.

این ویژگی‌ها در جوان موجب شد که رهبر معظم انقلاب، جوانان غرب را مخاطب این دو نامه خود قرار بدهند.

۱. نهج البلاغه، نامه ۳۱.

۲. کلینی، کافی، ج ۸، ص ۹۳.